
Prověřená fakulta

Prověřená fakulta

21.4.2009, 22:30, pořad: Události, komentáře

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Prověřená fakulta, tak se jmenuje nová kniha o novodobé historii Filozofické fakulty Karlovy Univerzity. Nejznámější česká humanitně orientovaná škola je pohledem svých dnešních studentů podrobena zkoumání během doby normalizační stagnace. A dotýká se i citlivých témat, která mohou leckoho dneska naštvat. Vedoucí autorského kolektivu Katka Volná, poslední host Událostí, komentářů, dobrý večer.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Proč jste se rozhodli zkoumat právě tohle období na vaší škole?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak rozhodli jsme se proto, že to období jakoby je neprozkoumané a zároveň tak trochu tabuizované. Vlastně je to období, o kterém se příliš nemluví, ačkoliv se o něj, do něj občas sahá, když se vytvoří nějaká kritická situace, tak se to pak stává.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A dá se podle zkoumaných dokumentů říci, že při specifickém postavení Filozofické fakulty, jako tehdy jistě nejprestižnějšího humanitního učení v Československu, zasáhl ten nástup novelizace tuhle školu zvlášť citelně?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

To se určitě říct dá, protože vlastně v tom 68. byla ta fakulta vlastně hodně jakoby revoluční, hodně na vlnách Pražského jara. Takže potom vlastně do toho dalšího období vstoupila jako stigmatizovaný viník, jako líheň pravicového oportunismu, jako líheň protisovětských vystoupení a byla vlastně jakoby hodně potrestána. Ta stranická organizace, která tam byla, byla v roce 70 úplně rozpuštěna a byla ustavována znovu vlastně od desetičlenného, třicetičlenného základu.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Tudíž byla ta škola, mimochodem i Jan Palach koneckonců studoval na vaší fakultě, byla tudíž i pod větším a přísnějším dohledem během těch následujících let? Řekněte, co bylo charakteristické pro ten stranický dozor na fakultě, řekla byste, že byla přímo řízená stranickou buňkou KSČ?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak to by bylo asi jakoby zjednodušení. Je to tak, že v podstatě každý pedagog, který tam chtěl dál působit, se musel nějak postavit k tomu, co dělal v 68. roce, jak vystupoval. A v podstatě pokud chtěl učit, tak musel sepsat dodatek k

životopisu, kde zformuloval tento svůj postoj velmi radiálně, razantně, i velmi jakoby loajálně k tomu režimu, pokud chtěl. To znamená, že tam zůstali pouze ti, kteří se mohli přihlásit, případně zkoušeli lavírovat, ale jako museli navenek dávat najevo, že s tím režimem souhlasí.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jak to bylo s dohledem StB.?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak to je zatím spíše nezmapovaná kapitola. To je věc, kterou my bychom rádi prozkoumali v té monografii, kterou chystáme, kterou vydáme za 3 roky. A rádi bychom právě ozřejmili spolupráci KSČ a StB. nebo jejich jakoby spíše třeba třecí plochy nebo krycí místa.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Na druhou stranu, jistě i na té škole i v té době učili kvalitní lidi, jistě na ní neabsolvovali jenom samí poslušní odříkávači marxistických pouček.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak samozřejmě, je to tak, že vlastně ten náš výzkum je zaměřen na ty mechanismy, na ty mocenské mechanismy stranické a vlastně to není žádný jakoby soudní tribunál, který říká každý, kdo tam byl, byl špatný. Je to vlastně objevování toho, co se v těch 20 letech spíše jakoby už zapomnělo, co už jako není, není v centru pozornosti a my máme tu unikátní příležitost vlastně zkoumat ten stranický archiv, který se na jiných fakultách vůbec nedochoval.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale určitě byli i špatní, takže citlivá a logická otázka, která musí následovat. Jsou lidé, o nichž vaše publikace píše stále a činí na Filozofické fakultě?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak rozhodně ta personální kontinuita tam existuje a vlastně my bychom ale byli hrozně neradi, kdyby se ta kniha vnímala jako něco, co se má použít proti současným pedagogům.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Tomu rozumím, ale když jsou to ty pedagogové, kteří dělali věci, které v podstatě kritizujete, už jenom tím, že vydáváte takovýhle, takovýhle materiál, tak by se dalo očekávat, že vůči vám budou projevovali jistou nevraživost třeba.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Tak já třeba jsem se nesetkala s tím, že by někdo artikuloval nějaký výrazný odpor nebo nesouhlas nebo že by se snažil zabránit tomu výzkumu. My máme vlastně podporu mladého děkana, který je ve vedení fakulty a který vlastně jakoby chce, aby se ty věci nebo umožní, aby se ty věci prozkoumali a nestaví tomu překážky, což...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, ale děkan je zhruba váš vrstevník, takže mě zajímá spíš pohled těch starších učitelů, lidí třeba přes 60, kteří tam tu dobu nutně prožili.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Já říkám, na mě se nikdo jakoby neobrátí s tím, že by mě chtěl za to nějak ublížit nebo mě nějak postíhat, taková doba už dneska prostě není. Zároveň nevím, co se šušká potom mezi pedagogy, protože jsem student a zároveň si myslím, že ta nastavenost, pokud je ta vůle ve vedení fakulty, aby toto byl směr, který se jde, tak to znamená, že jakoby žádný velký odpor proti asi nevznikne.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale mezi řádky se dá přečíst, že někteří, kteří jsou na řádkách v téhle knížce, tam dodnes učí, jestli jsem to správně pochopil.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Ano, personálně chodí.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A co obecně bagatelizace té doby normalizace, která bývá občas slyšet ve veřejném prostoru, dolehla i k vám třeba v podobě vět - věnujte se něčemu jinému, tohle není důležité, nebo dokonce nic tak hrozné se nedělo. Občas tohle bývá slyšet?

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Myslím, že jako věta "nic se tak hrozného se nedělo" je věta, kterou vlastně tahle kniha velmi vyvrací, protože my tam publikujeme 98 dokumentů a z mnoha z nich jakoby dýchne atmosféra velkého tlaku.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Děkuju vám, že jste přišla, díky a na shledanou.

Katka VOLNÁ, vedoucí projektu, doktorandka, Filozofická fakulta UK

Na shledanou.